ท่องเที่ยว อารยธรรม

มรดกโลกสุโขทัย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานพิษณุโลก
209/7-8 ศูนย์การค้าสุรสีห์ ถ.บรมไตรโลกนารถ อ.เมืองฯ จ.พิษณุโลก 65000
โทรศัพท์ 0 5525 2742-3 โทรสาร 0 5523 1063 E-mail : tatphlok@tat.or.th

ท่องเที่ยวอารยธรรม มรดกโลกสุโขทัย

อาณาจักรสุโขทัย นับเป็นยุคทองของประวัติศาสตร์ชาติไทย ความรุ่งเรืองที่ปรากฏสืบทอดผ่านกาลเวลาจากอดีตเกือบพันปี ทั้งความงามของปฏิมากรรมการสร้างพระพุทธรูปที่มีความอ่อนช้อยงดงาม จนหายุคใดในประวัติศาสตร์มาเปรียบเทียบได้อย่างยากยิ่ง ความยิ่งใหญ่อลังการของโบราณสถาน ภูมิปัญญาการดำรงชีวิต การชลประทาน ผันน้ำจากเทือกเขา สู่ที่ราบลุ่มในตัวเมือง สร้างเขื่อนเก็บกักน้ำ ลำเรียงน้ำบริสุทธ์ผ่านท่อน้ำโบราณ เพื่อใช้อุปโภคบริโภค ภายในตัวเมือง จนถึงภูมิปัญญาการประดิษฐ์อักษรไทย ซึ่งทำให้ไทย มีเอกลักษณ์ของความเป็นไทยได้อย่างโดดเด่นในปัจจุบัน

นักท่องเที่ยวหลายกลุ่มที่เร่งรีบผ่านมาเยี่ยมชมเพียงฉาบฉวย แวะเพียงถ่ายรูปประกอบความทรงจำ ต้องเสียโอกาสการสัมผัสอารยธรรมสุโขทัย ซึ่งเป็นหนึ่งในความยิ่งใหญ่ในฐานะอารยธรรมโลก ลองทำตัวให้สบาย ท่องเที่ยวให้ช้าลงอีกนิด มองสุโขทัยในแง่มุมที่แตกต่าง และท่านจะเห็นถึงแสงแห่งอารยธรรมที่ส่องผ่านอุโมงค์แห่งยุคสมัยมาได้อย่างแจ่มชัดยิ่งขึ้น

เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในด้านการเดินทาง เอกสารชุดนี้ได้เพิ่มพิกัดนำทาง GPS เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เดินทางไปถึงจุดหมายได้อย่างแม่นยำ ด้วยระบบนำทางด้วยดาวเทียม ซึ่งปัจจุบันระบบดังกล่าวได้ถูกติดตั้งในรถยนต์รุ่นใหม่ๆ รวมทั้งในโทรศัพท์มือถือรุ่นต่างๆ อย่างแพร่หลาย

จักรยานท่องเที่ยว

พิกัด : N 17° 01.105' E 99° 42.414'

สุดยอดแห่งพาหนะที่ใช้กำลังคนเป็นพลังงานในการเดินทาง ช่วยลดปัญหาโลกร้อน ได้บริหารร่างกายและหัวใจ ท่านจะหาเช่าได้จากบริเวณด้านหน้าอุทยานฯ ในราคาสุดประหยัด ด้วยทักษะการขี่จักรยานที่หลายท่านต้องระลึกถึงวัยเด็ก ยามปิดเทอมใหญ่เมื่อฤดูร้อนมาเยือน การขี่จักรยานผ่านทิวแมกไม้ร่มรื่นท่องเที่ยวภายในอุทยานฯ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ท่านควรมีโอกาสได้สัมผัสอีกสักครั้ง

อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย เป็นอุทยานที่มีความร่มรื่น ประกอบด้วย โบราณสถานที่สำคัญและพรรณไม้ต่างๆ ตามหลักศิลาจารึกที่ระบุว่า "สร๋างป่าหมากป่าพลูทั่วเมืองนี้ทุกแห่ง ป่าพร๋าวก่หลายในเมืองนี้ ป่าลาง ก่หลาย ในเมืองนี้ หมากม่วงก่หลายในเมืองนี้ หมากขามก่หลายในเมืองนี้ ใครสร๋าง ได้ไว๋แก่มนน กลางเมืองสุโขมัยนี้ มีน้ำตระพงงโพยสีใสกินดี...ฏ้งงกินน้ำโขงเมื่อแล๋ง" ซึ่งนักท่องเที่ยวที่เดินทางด้วยจักรยานจะได้สัมผัสบรรยากาศโบราณตามอย่างหลักศิลาจารึกอย่างใกล้ชิด ทั้งป่าหมาก ป่าพูล ชมต้นมะม่วง มะขาม มะพร้าว และบึง (ตระพัง) น้ำใสภายในอุทยานฯ

การขี่จักรยานภายในอุทยานฯ ท่านควรเลือกจักรยานที่เหมาะสมกับร่างกาย จักรยานจะมีให้เลือกในทุกขนาด ตั้งแต่ขนาดเด็ก จนถึงขนาดฝรั่งตัวโต เมื่อเลือกจักรยานได้แล้ว ควรสวมใส่เสื้อผ้าที่เหมาะสม โปร่ง สามารถระบายเหงื่อได้ง่าย เพราะการขี่จักรยานจะเป็นโอกาสในการระบายเหงื่อที่คั่งค้างในร่างกาย สารพิษที่สะสมเนื่องจากการนั่งทำงานในห้องแอร์เป็นเวลานานจนแทบจะไม่มีโอกาสได้เหงื่อออก จะได้ระบายออกอย่างเต็มที่

เสื้อผ้าควรสามารถกันแดดได้เป็นอย่างดี กางเกงที่สวมใส่ ไม่ควรมีขากางเกงที่กว้างและพลิ้ว เนื่องจากขากางเกงอาจพลิ้วไปติดในโซ่จักรยาน และจานเฟืองได้ นอกจากนั้นควรมีหมวก และแว่นตากันแดด และขาดไม่ได้เลยก็คือครีมกันแดดแบบเปอร์เซ็นต์สูง และน้ำดื่มสะอาดสัก 1 ขวด เมื่อพร้อมแล้วก็ออกเดินทางกันได้เลย

นมัสการพระบรมสารีริกธาตุ

พิกัด : N 16° 47.105' E101° 00.587'

พระบรมสารีริกธาตุ สิ่งมหามงคล ที่ชาวพุทธทุกคนจะควรมีโอกาสได้นมัสการสักครั้งในชีวิต เมื่อมาถึงสุโขทัยแล้ว เราสามารถที่จะนมัสการพระบรมสารีริกธาตุได้บริเวณชั้น 2 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง โดยประดิษฐานในเจดีย์แก้วที่งดงาม

ท่านสามารถกราบบูชาพระธาตุได้อย่างสบายใจ การกราบบูชาไม่สามารถจุดธูปเทียนได้ เพราะอยู่ในพิพิธภัณฑ์ ท่านสามารถกราบบูชาพระธาตุได้ด้วยใจอันบริสุทธิ์ ก็สุดจะเพียงพอแล้ว คาถาบูชาพระธาตุแบบง่าย มีดังนี้

"อะหัง วันทามิ ธาตุโย อะหัง วันทามิ สัพพะโส"

เครื่องสังคโลกสุโขทัย

พิกัด : N 17° 00.884' E 99° 42.527'

ลัดเลาะด้านข้างพิพิธภัณฑ์ฯ บริเวณด้านที่ติดริมสระน้ำ ก็จะเข้าสู่หมู่บ้านทำเครื่องสังคโลก ที่นักท่องเที่ยวสามารถแวะชมวิธีการทำสังคโลกแบบสุโขทัยแท้ ๆ

เครื่องสังคโลกสุโขทัย เป็นหัตถกรรมสุโขทัยที่ถ่ายทอดมาจนถึงปัจจุบัน ในอดีตสมัยสุโขทัย เครื่องสังคโลกสุโขทัยเป็นสินค้าส่งออกที่มีชื่อเสียง โดยเฉพาะชื่อเสียงในด้านความประณีต งดงาม เครื่องสังคโลกในสมัยสุโขทัยได้ส่งออกไปเกือบทั่วทั้งแถบทวีปเอเชีย เครื่องสังคโลกสุโขทัย เป็นเครื่องเคลือบดินเผามีสีเขียว มีรูปแบบที่หลากหลายกันไป บรรจงประดิษฐ์ตั้งแต่คัดสรรดิน นวดจนดินเป็นเนื้อนวล ละเอียด ปั้นขึ้นรูป เขียนลาย ชุบเคลือบ และเผาออกมาเป็นเครื่องสังคโลก หลากหลายรูปแบบ

รูปแบบมีตั้งแต่ลักษณะเป็นจาน ชาม สังคโลก ถ้าจะให้เป็นแบบพิมพ์นิยมจริงๆ บริเวณท้องจานต้องเป็นรูปเขียนปลา ซึ่งบ่งบอกถึงความอุดมสมบูรณ์ ดั่งคำในจารึกที่ว่า "ในน้ำมีปลาในนามีข้าว" เหมาะมากสำหรับนำเป็นของมงคลฝากผู้ใหญ่

นอกจากนั้นเครื่องสังคโลกในรูปแบบของโคมไฟประดับแบบสุโขทัย ก็เป็นที่นิยมไม่แพ้กัน เป็นโคมไฟแบบฉลุลาย มีลวดลายสุโขทัยงดงาม เหมาะสำหรับการตกแต่งบ้าน ตกแต่งสวน ซึ่งการใช้โคมไฟสังคโลกในการตกแต่ง จะแสดงให้เห็นถึงรสนิยมอันสูงส่ง และมีสุนทรียะแบบคลาสสิค

หากนิยมเรื่องของเครื่องมงคล เครื่องสังคโลกรูปพระพุทธรูปสุโขทัย และรูปพระพิฆเนศ ก็ติดอยู่ในลำดับความนิยมต้นๆ เช่นกัน

ท่อประปาสายแรกของไทย

พิกัด : N 17° 01.046' E 99° 42.474'

หลายท่านคงเคยอ่านหนังสือถึงอารยธรรมอินเดียโบราณ รุ่นอารยธรรมโมเฮนโจ-ดาโร และ เมืองโบราณฮารัป-ปา อารยะธรรมเก่ากึกแห่งลุ่มแม่น้ำสินธุที่มีอายุนับไปราว 3.000-4,000 ปีที่แล้ว

เมืองโบราณที่มีการพัฒนาทางด้านสาธารสุข และชลประทาน โดยมีการทำท่อระบายน้ำเชื่อมโยงเมืองทั้งเมือง รวมทั้งทำท่อส่งน้ำเพื่อนำไปใช้ได้ในเมืองได้อย่างน่าทึ่ง

หากย้อนกลับมาดูตามประวัติศาสตร์ชาติไทย เมืองไทยของเราก็ไม่น้อยหน้าไปกว่าอารยธรรมโลกเหล่านั้น ชาวสุโขทัยโบราณมีการส่งน้ำ และกักเก็บน้ำจากเขาพระบาทใหญ่ และเขากิ่งอ้ายมาไหลลงมาตามซอกพระร่วงฯ มากักเก็บน้ำในเขื่อนขนาดใหญ่ที่เรียกว่าสรีดภงค์ (ทำนบพระร่วง) แล้วส่งน้ำตามคลองเสาทอ เข้ามาใช้ในเมืองสุโขทัย โดยมีการทำท่อส่งน้ำ เป็นท่อดินเผาเนื้อแกร่ง บางครั้งมีการเคลือบแบบสังคโลก ทำให้เราจินตนาการถึงความทันสมัยผนวกกับความคลาสสิค ของชาวสุโขทัยโบราณ ขนาดทำท่อส่งน้ำยังเป็นท่อสังคโลกดินเผา เราแอบอดภูมิใจถึงภูมิปัญญาของชาวสุโขทัยไม่ได้ และเริ่มเห็นพ้องว่า"อารยธรรมสุโขทัย" ก็คือ "อารยธรรมโลก" นั่นเอง

เราสามารถหาดูท่อส่งน้ำได้ที่บริเวณพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง ภายในพื้นที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสุโขทัย เราจะเห็นถึงลักษณะของท่อ และรูปแบบการต่อท่อส่งอย่างชัดเจน

หลักเมืองสุโขทัย

พิกัด : N 17° 01.084' E 99° 42.237'

จากอนุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหง ไปทางวัดมหาธาตุ หากเลี้ยวขวาเลียบคูน้ำ ไปทางด้านข้างวัดมหาธาตุ จะพบ เสาหลักเมืองขนาดเล็ก องค์หนึ่งอยู่ทางด้านซ้ายมือ ตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยม เสาหลักเมืองสูงประมาณ 1.5 เมตร หากจะสืบค้นจากศิลาจารึกแล้ว จะไม่เคยมีการกล่าวถึงหลักเมืององค์นี้แต่อย่างใด

แต่ในพระราชนิพนธ์ "เที่ยวเมืองพระร่วง" ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎ-เกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นวรรณกรรมของการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์แบบเล่มแรกของไทย ได้กล่าวไว้ว่า "แต่ทางทิศเหนือวัดมหาธาตุ ริมวัดที่เรียกกันว่า วัดชนะสงครามนั้นมีสถานอันหนึ่งซึ่งราษฎร เรียกว่าศาลกลางเมือง ได้แต่งให้พระวิเชียรปราการไปตรวจดูก่อน บอกว่าเข้าใจว่าจะเป็นหลักเมือง ครั้นไปดูเองภายหลังก็ลงเนื้อเห็นด้วย คือมีเป็นเนินอยู่เฉย ๆ ก่อนแต่ครั้นให้ถางและขุดลงไป จึงได้เห็นท่าทางพอเดาได้ ว่ามีเสาแลงตั้งขึ้นไปทั้ง 4 มุม มีมุมละ 2 เสา ซ้อนกันเป็น 2 ชั้น ที่ตรงกลางเป็นเนินมีหลุมซึ่งเข้าใจว่า คงจะเป็นหลุมที่ฝังนิมิต ในหลุมนั้นมีศิลาแผ่นแบนทิ้งอยู่แผ่นหนึ่งแต่แตกแยกเป็นสองชิ้น ตรวจดูศิลานั้นก็แลเห็นเป็นลายอะไรเลือน ๆ จึงเหลือที่จะรู้ได้ว่าเป็นอะไร บางทีจะเป็นแผ่นศิลาที่ลงดวงของเมืองก็ได้"

หากโบราณสถานนี้ เป็นหลักเมืองตามคาด ก็น่าจะสร้างพร้อมกับการสร้างเมืองสุโขทัย คือ ในสมัยพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ซึ่งเป็นกษัตริย์ที่ปกครองสุโขทัยเป็นพระองค์แรก ราวปี พ.ศ. 1781

ตามความเชื่อในท้องถิ่น หลายคนได้มาสักการะหลักเมือง เพื่อขอให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่-การงาน ขอการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง และขอเกี่ยวกับการสอบบรรจุแข่งขัน เข้ารับราชการ เป็นต้น ทั้งนี้เป็นความเชื่อส่วนบุคคลที่ได้เล่าขานกันมา

อย่างน่าทึ่ง
น้าไปกว่าอารยธรรม
และเขากิ่งอ้ายมา
ท้านบพระร่วง) แล้ว
าเนื้อแกร่ง บางครั้ง
สลิค ของชาวสุโขทัย
ของชาวสุโขทัยไม่ได้

กัณฑ์สถานแห่งชาติ

รก
ามนั้น
ตรวจดูก่อน
เป็นเนินอยู่เฉย ๆ
มุม มีมุมละ 2 เสา
งนิมิต ในหลุมนั้น
นลายอะไรเลือน ๆ

งสุโขทัย คือ ในสมัย
. 1781
วามสำเร็จในหน้าที่-
รับราชการ เป็นต้น

ไม้แกะสลักนกคุ้ม

พิกัด : N 17° 01.332' E 99° 42.641'

หัตถกรรมแกะสลักของสุโขทัย เป็นงานที่มีชื่อเสียงไม่แพ้ด้านอื่นเช่นกัน การแกะสลักตู้ และเครื่องไม้ขนาดใหญ่จะอยู่บริเวณบ้านขวาง ซึ่งจะอยู่บนทางหลวงหมายเลข 12 ระหว่างเส้นทางจาก อ.เมือง - อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

สำหรับนักท่องเที่ยว การซื้อตู้ไม้สักขนาดใหญ่ไปฝากคนที่เคารพนับถือ ดูจะเป็นงานที่เอิกเกริกเกินงามไปสักนิด เครื่องแกะสลักที่ดูจะมีคุณค่า และสามารถถือหิ้วกลับไปได้ง่าย ได้แก่ "นกคุ้มแกะสลัก"

นกคุ้มแกะสลัก เป็นของมงคลของชาวสุโขทัยมาช้านาน โดยชาวสุโขทัยจะนิยมเก็บไว้ภายในบ้าน นกคุ้มจะมีเป็นคู่ เป็นนกคุ้มสีเงิน และนกคุ้มสีทอง โดยคนสุโขทัยเชื่อว่า นกคุ้มมีไว้เพื่อคุ้มครองบ้าน คุ้มครองเรือน ปกป้องเพศภัยจากผู้บุกรุก และอัคคีภัยทั้งปวง นกคุ้ม ยังได้ถูกนำไปเป็นลวดลายในการจกผ้าตีนจกหาดเสี้ยว ของชาวไทยพวน ในอำเภอศรีสัชนาลัย และยังนำไปเป็นผ้ายันต์เพื่อคุ้มภัยทั้งปวงอีกด้วย

นกคุ้มแกะสลัก สามารถหาซื้อได้บริเวณหมู่บ้านแกะสลัก แถวหน้าวัดตระพังทองหลาง โดยอาจจะเข้าไปตามซอย จะมีบ้านแกะสลักหลายหลัง เรียงรายกันอยู่ นอกจากนั้นยังมีงานแกะสลัก อื่นๆ ให้เลือกซื้ออีกมากมาย

ข้าวตอกพระร่วง

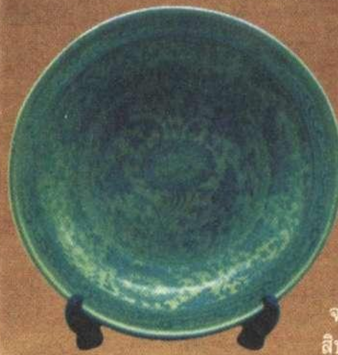
พิกัด : N 17° 01.202' E 99° 44.034'

ข้าวตอกพระร่วง เป็นแร่สีดำฝังตัวอยู่ในก้อนหิน โดยแรกเริ่มจะมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมเล็กๆ คล้ายลูกเต๋า มีสีแดงคล้ายดินลูกรัง ต่อเมื่อนำมาขัดเจียรนัยแล้ว จะมีลักษณะเป็นเงางาม สีดำประดุจเม็ดนิล ข้าวตอกพระร่วงจะพบได้ในบริเวณเชิงเขาพระบาทใหญ่เท่านั้น และจะไม่พบในบริเวณอื่น

ความเชื่อของชาวสุโขทัยโบราณ เชื่อว่าข้าวตอกพระร่วงเป็นของศักดิ์สิทธิ์ เมื่อชาวสุโขทัยต้องเดินทางเข้าป่าเพื่อล่าสัตว์ หรือเดินทางเพื่อไปออกศึกการสงคราม เมื่อผ่านเขาพระบาทใหญ่ ก็จะนำข้าวตอกพระร่วงติดตัวไปด้วย เนื่องจากเชื่อกันแต่โบราณว่าเป็นของศักดิ์สิทธิ์ที่สามารถป้องกันเพศภัย และภยันตรายที่มองไม่เห็นในป่าลึก นอกจากนั้นยังทำให้แคล้วคลาดจากภยันตราย และอุบัติเหตุทั้งปวง

ปัจจุบัน ชาวสุโขทัยได้นำข้าวตอกพระร่วงมาเจียรนัยเป็นเครื่องประดับ เช่น สร้อยข้อมือ หัวแหวน จี้ห้อยคอ ฯลฯ และยังนำไปบดเพื่อทำผงมวลสารศักดิ์สิทธิ์ในการสร้างพระต่างๆ อีกด้วย

ชามสังคโลกลอยกระทง

พิกัด : N 17° 00.771' E 99° 41.878'

ประเพณีลอยกระทง เป็นประเพณีที่สืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน เป็นประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ และทรงคุณค่า จนกระทั่งปัจจุบัน ประเพณีลอยกระทงรู้จักกันอย่างแพร่หลาย ในฐานะประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของไทย นักท่องเที่ยวจากทุกมุมโลกเดินทางมาร่วมประเพณีดังกล่าวในช่วงคืนเพ็ญเดือนสิบสองของทุกๆปีที่จังหวัดสุโขทัย

แต่ความเป็นมาของงานประเพณีดังกล่าว ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์จากนักวิชาการ และนักประวัติศาสตร์บางท่าน ว่างานประเพณีลอยกระทงแท้จริงแล้ว มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย หรือเป็นประเพณีที่เพิ่งเกิดขึ้นใหม่ ต่างฝ่ายต่างหาข้อมูลมาประกอบการยืนยันของตน

หลักฐานที่ชาวสุโขทัย ยกขึ้นมายืนยันอย่างหนึ่งก็คือ "ชามสังคโลก" โบราณชามสังคโลกดังกล่าวมีลวดลายบริเวณก้นจานเป็นรูปกระทง มีธูปเทียน และลอยอยู่บนสายน้ำ เป็นโบราณวัตถุเก่าแก่ และทรงคุณค่า และสามารถยืนยันได้ว่า งานประเพณีลอยกระทงของสุโขทัย มีมาแต่สมัยสุโขทัยโบราณแล้ว มิใช่เพิ่งประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่ ชามสังคโลกใบนี้จึงเป็นโบราณวัตถุที่ทรงคุณค่าเพียงชิ้นเดียวที่ยังหาชมได้ในปัจจุบันนี้

ผู้สนใจสามารถขอชมชามสังคโลกใบนี้ได้ที่ พิพิธภัณฑ์เอกชนเรือนนพมาศ โดยเปิดให้ชมทุกวัน โดยไม่เสียค่าธรรมเนียมใดๆ ทั้งนี้นักท่องเที่ยวสามารถบริจาคเพื่อสมทบทุนค่าใช้จ่ายได้ตามอัธยาศัย

ตามหาขอมดำดิน

พิกัด : N 17° 00.991' E 99° 42.222'

เรื่องขอมดำดิน เป็นเรื่องเล่าเชิงวรรณคดียอดนิยม ที่หลายท่านเคยเรียนในวัยเด็ก และยังจำความได้ว่า พระยาร่วงเป็นผู้มีความชาญฉลาด จนพระยาขอมเกรงว่าอาจจะเป็นภัย จึงตามล่าเพื่อกำจัดพระยาร่วง พระยาร่วงได้หนีมาบวชที่วัดมหาธาตุ พระยาขอมจึงส่งนายเดโชชัย ขอมผู้เก่งกล้าสามารถในคาถาอาคม ดำดินเพื่อมาจับพระยาร่วง โดยได้ดำดินลอดใต้กำแพงมาโผล่ บริเวณลานวัดมหาธาตุ ในขณะนั้นพระภิกษุร่วง กำลังกวาดลานวัดอยู่ เมื่อนายเดโชชัยได้ถามหาถึงพระยาร่วง พระภิกษุร่วงได้กล่าวว่า "สูจงอยู่ที่นี่เถิด รูปจะไปบอกนายร่วงให้" ขอมเดโชชัยจึงถูกสาปจนกลายเป็นหินในทันที

ปัจจุบันที่ตั้งของขอมดำดิน สันนิษฐานว่าอยู่บริเวณด้านซ้ายของเจดีย์ประธานวัดมหาธาตุ บริเวณด้านหน้าพระอัฏฐารศ ซึ่งจะพบแท่งหินขนาดใหญ่ ซึ่งคนท้องถิ่นเชื่อว่าเป็นขอมดำดิน ตามเรื่องเล่า "ขอมดำดิน" นั่นเอง

แผนที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

Map of Sukhothai Historical Park

ไป จ.ตาก

ประตูศาลหลวง

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

ประตูอ้อ

สำนักงานอุทยานฯ

ประตูกำแพงหัก

ร้านจำหน่ายของที่ระลึก

ประตูนะโม

ไป จ.สุโขทัย

ไป จ.กำแพงเพชร

สถานที่สำคัญในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

๑ พระบรมสารีริกธาตุพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ รามคำแหง
๒ ท่อประปาสายแรกของไทย
๓ ชอมตำติน
๔ เสาหลักเมือง
๕ ชามสังคโลกลอยกระทง
๖ เครื่องสังคโลก
๗ วัดศรีสวาย
๘ วัดมหาธาตุ
๙ วัดตระพังเงิน
๑๐ เจดีย์บรรจุอัฐิพระยาลิไท วัดสระศรี
๑๑ วัดชนะสงคราม
๑๒ พระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหง
๑๓ ศาลตาผาแดง
๑๔ วัดสรศักดิ์
๑๕ วัดตระพังสอ
๑๖ ร้านเช่าจักรยาน
๑๗ เนินปราสาท
๑๘ รอยพระพุทธบาท วัดตระพังทอง
๑๙ แกะสลักนกคุ้ม
๒๐ วัดตระพังทอง
๒๑ วัดเจดีย์สูง
๒๒ ข้าวดอกพระร่วง
๒๓ วัดช้างล้อม
๒๔ วัดพระพายหลวง
๒๕ พระอจนะ วัดศรีชุม
๒๖ วัดตึก
๒๗ วัดป่ามะม่วง
๒๘ วัดมังกร
๒๙ วัดช้างรอบ
๓๐ วัดสะพานหิน
๓๑ วัดเขาพระบาทน้อย
๓๒ วัดเชตุพน
๓๓ วัดเจดีย์สี่ห้อง
๓๔ วัดต้นจันทร์